

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ,
ΒΥΡΩΝΟΣ
ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
ΔΑΝΙΗΛ

ΣΤΑΘΜΟΙ ΣΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ,
ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
2007

Σταθμοί
στή ζωή τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ

Κείμενα:
Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ
Δανιήλ

Στοιχειοθεσία, Διακόσμησις, Ἐπιμέλεια Ἐκδόσεως:
Ἀδελφότης Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Ἰωάννου Προδρόμου Καρέα

Εἰκόνες ἐξωφύλλου:
Ἡ Γέννηση, Ἡ Σταύρωση, Ἡ Ἀνάληψη
Εἰκόνες στήν Ἱερά Μονή Σταυρονικήτα

Σειρά:
«Χριστολογικά» ἀριθμ. 7

Copyright:
Ἱερά Μητρόπολις Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ.
Λεωφόρος Ὑμηττοῦ 47-51, Τ.Κ. 161 21 Καισαριανή
Τηλ.: 210.72.24.123
www.imkby.gr e-mail: info@imkby.gr

ISBN: 978-960-89616-4-7

Ἐκδοτική Παραγωγή
ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Α.Β.Ε.Ε.
Ἀριστοτέλους 12-16, 116 36 Ἀθήνα
Τηλ.: 210.921.7513, 210.921.4820 • Fax: 210.923.7033
www.eptalofos.gr • e-mail: info@eptalofos.gr

Σταδμοί
στή ζωή τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ

Τοῦ Μητροπολίτου
Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ
Δανιήλ

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος στόν χριστολογικό ὕμνο πού ἀπηχεῖ τήν πίστη τῆς Ἐκκλησίας ἀπό τούς ἀποστολικούς χρόνους καί τήν μαρτυρία τῶν ἁγίων ἀποστόλων γιά τό πρόσωπο καί τό ἔργο τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ περιγράφει, μέ τήν ἔμπνευση τοῦ ἁγίου Πνεύματος, τούς σταθμούς τῆς ζωῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κατά τήν σάρκωσή Του καί τό μυστήριο τῆς θείας οἰκονομίας γιά τήν σωτηρία τῶν ἀνθρώπων ὡς ἑξῆς:

«ὃς ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων οὐχ ἁρπαγμὸν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα Θεῷ, ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσε μορφὴν δούλου λαβών, ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος, καὶ σχήματι εὑρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυ-

ροῦ. διὸ καὶ ὁ Θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσε καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα, ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων, καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσηται ὅτι Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς δόξαν Θεοῦ πατρός» (Φιλιππησίους β′ 6-11).

Στό κείμενο αὐτό ἀναφέρονται τρεῖς σταθμοί.

1. Πρῶτος σταθμός, ἡ Βηθλεέμ.

Σύμφωνα μέ αὐτά ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ ἀπό τόν κόλπο τοῦ ἐπουρανίου Πατέρα σαρκώνεται, γίνεται ἄνθρωπος καί κατέρχεται στή γῆ.

Ὁ *«ὢν εἰς τόν κόλπον τοῦ πατρός»* (Ἰωάννου α′ 18) Υἱός τοῦ Θεοῦ, ταπεινώνεται καί λαμβάνει μορφήν δούλου καί γεννᾶται γνήσιος, αὐθεντικός καί ἀληθινός ἄνθρωπος στήν Βηθλεέμ, τήν πολίχνη ἀπό τήν ὁποία κατήγετο καί ὁ ἔνδοξος βασιλέας Δαυίδ πρόγονος κατά σάρκα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Αὐτή τήν κένωσή Του περιγράφει ὁ ἀπόστολος Παῦλος μέ τούς λόγους *«ὅς* (δηλ. ὁ Ἰησοῦς Χριστός) *ἐν*

μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων οὐχ ἁρπαγμὸν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα Θεῷ, ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσε μορφὴν δούλου λαβών, ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος» (Πρός Φιλιππησίους β΄ 6-7).

Ὁ εὐαγγελιστής Ἰωάννης θεολογεῖ *«Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, καί ὁ Λόγος ἦν πρός τόν Θεόν, καί Θεός ἦν ὁ Λόγος... Καί ὁ Λόγος σάρξ ἐγένετο καί ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καί ἐθεασάμεθα τήν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς, παρά πατρός, πλήρης χάριτος καί ἀληθείας»* (Ἰωάννου α΄ 1, 14).

2. Δεύτερος σταθμός, ὁ Γολγοθᾶς.

Στήν συνέχεια ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἀπό τήν φάτνη τῆς Βηθλεέμ ἀνέρχεται στό Σταυρό καί κατέρχεται στόν Ἅδη.

Ἡ κενωτική πορεία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ συνεχίζεται ἀπό τήν Βηθλεέμ καί κορυφοῦται στόν Γολγοθᾶ κατά τούς ἀποστολικούς λόγους:

«καὶ σχήματι εὑρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ» (Πρός Φιλιππησίους β΄ 7-8).

Μέ τήν ὑπακοή Του στό θέλημα τοῦ ἐπουράνιου Πατέρα συνέτριψε τόν ἐγωϊσμό τῶν ἀνθρώπων. Στήν ἀγωνία τῆς Γεθσημανῆ συγκρούσθηκαν τά δύο θελήματα τό ἀνθρώπινο καί τό θεῖο. Τελικά τό ἀνθρώπινο ὑπετάγη στό θεῖο, ὅπως μᾶς παρέδωσαν οἱ Εὐαγγελιστές.

«Τότε ἔρχεται μετ' αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς χωρίον λεγόμενον Γεθσημανῆ, καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς· Καθίσατε αὐτοῦ ἕως οὗ ἀπελθὼν προσεύξωμαι ἐκεῖ. καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς Ζεβεδαίου ἤρξατο λυπεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν. τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως θανάτου· μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε μετ' ἐμοῦ. καὶ προελθὼν μικρὸν ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ προσευχόμενος καὶ λέγων· Πάτερ μου, εἰ δυνατόν ἐστι, παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο· πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ. καὶ ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ· Οὕτως οὐκ ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρηγορῆσαι μετ' ἐμοῦ! γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν· τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπελθὼν προσηύξατο λέγων· Πάτερ μου, εἰ οὐ δύναται τοῦτο τὸ ποτήριον παρελθεῖν ἀπ' ἐμοῦ ἐὰν μὴ αὐτὸ πίω, γενηθήτω τὸ θέλημά σου. καὶ ἐλθὼν εὑρίσκει αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι. καὶ ἀφεὶς αὐτοὺς ἀπελθὼν πάλιν προσηύξατο ἐκ τρίτου τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών» (Ματθαίου κστ΄ 36-44).

«Καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον οὗ τὸ ὄνομα Γεθσημανῆ, καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Καθίσατε ὧδε ἕως προσεύξωμαι. καὶ παραλαμβάνει τὸν Πέτρον καὶ Ἰά-

κωβον καὶ Ἰωάννην μεθ' ἑαυτοῦ, καὶ ἤρξατο ἐκθαμβεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν καὶ λέγει αὐτοῖς· Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως θανάτου· μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε. καὶ προελθὼν μικρὸν ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ προσηύχετο ἵνα, εἰ δυνατόν ἐστι, παρέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ ἡ ὥρα, καὶ ἔλεγεν· Ἀββᾶ ὁ πατήρ, πάντα δυνατά σοι, παρένεγκε τὸ ποτήριον ἀπ' ἐμοῦ τοῦτο· ἀλλ' οὐ τί ἐγὼ θέλω, ἀλλ' εἴ τι σύ» (Μάρκου ιδ΄ 32-36).

«Πάτερ, εἰ βούλει παρενεγκεῖν τοῦτο τὸ ποτήριον ἀπ' ἐμοῦ· πλὴν μὴ τὸ θέλημά μου, ἀλλὰ τὸ σὸν γινέσθω» (Λουκᾶ κβ΄ 40).

«ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ δεήσεις τε καὶ ἱκετηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον σῴζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων προσενέγκας, καὶ εἰσακουσθεὶς ἀπὸ τῆς εὐλαβείας, καίπερ ὢν υἱός, ἔμαθεν ἀφ' ὧν ἔπαθε τὴν ὑπακοήν» (Ἑβραίους ε΄ 7-8).

Μέ τήν πρόνοιά Του γιά νά μήν χαθοῦν οἱ ψυχές πού εὑρίσκοντο στόν Ἅδη κατέρχεται στόν Ἅδη γιά νά τίς ἐλευθερώσει ἀπό τά προαιώνια δεσμά τους *«καί τοῖς ἐν φυλακῇ πνεύμασι πορευθείς ἐκήρυξεν»* (Α΄ Πέτρου γ΄ 19).

Ὁ ἅγιος καί ἀναμάρτητος Κύριός μας μέ τήν ταπείνωσή Του ἦρθε νά μᾶς συναντήσει στόν Ἅδη πού μᾶς ἔρριψε ἡ ἁμαρτία μας γιά νά μᾶς ἀφαρπάσει ἀπ' αὐτόν. Δέν ἐπαισχύνθη ὁ Πανάγαθος νά εὑρεθεῖ ἀνάμεσα σέ πόρνους, μοιχούς, ἅρπαγες, ἀφιλάδελφους, πονηρούς, πλεονέκτες, φονεῖς, λοίδωρους, ἐπίορκους, ἐπίβουλους γιά νά τούς καλέσει σέ μετάνοια. Κι ὅμως ἦλθε ἀνάμεσά μας καί μᾶς καταδέχθηκε καί θυσιά-

σθηκε γιά νά μᾶς ἐξαγάγει ἀπό τόν σκοτεινό καί βαθύτατο Ἅδη μας, τῆς ἁμαρτίας καί ἀπελπισίας.

3. Τρίτος σταθμός, ὁ ἔνδοξος οὐράνιος θρόνος.

Τέλος, ἀπό τό μνῆμα ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἀνέρχεται δοξασμένος στόν οὐράνιο θεϊκό θρόνο.

Μέ τήν ταπείνωσή Του στό σταυρό καί τήν θυσία τῆς ζωῆς Του ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός δοξάσθηκε. Ἔδειξε καί φανέρωσε στούς ἀνθρώπους πού φλέγονται καί φθείρονται ἀπό τόν πόθο τῆς δόξας ἄλλο τρόπο ἀληθινῆς δόξας. Αὐτό σημαίνεται στούς λόγους: *«διὸ καὶ ὁ Θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσε καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα, ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων, καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσηται ὅτι Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς δόξαν Θεοῦ πατρός»* (Φιλιππησίους β' 9,11).

Ὁ εὐαγγελιστής Ἰωάννης καταθέτει τήν ἀποστολική μαρτυρία γιά τόν θάνατο τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ ὅτι εἶναι ἡ δόξα Του *«οὔπω γάρ ἦν πνεῦμα*

Ἅγιον, ὅτι Ἰησοῦς οὐδέπω ἐδοξάσθη» (Ἰωάννου ζ΄ 39) καί «*ταῦτα οὐκ ἔγνωσαν οἱ μαθηταί αὐτοῦ τό πρῶτον, ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα, καί ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ*» (Ἰωάννου ιβ΄ 16).

Ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός θεωρεῖ τόν σταυρικό θάνατό Του δόξα Του καί δόξα τοῦ Θεοῦ, ὅπως δηλώνουν οἱ λόγοι Του:

«*Ὅτε οὖν ἐξῆλθε, λέγει ὁ Ἰησοῦς· νῦν ἐδοξάσθη ὁ Υἱός τοῦ ἀνθρώπου, καί ὁ Θεός ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ. εἰ ὁ Θεός ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ καί ὁ Θεός δοξάσει αὐτόν ἐν ἑαυτῷ, καί εὐθύς δοξάσει αὐτόν*» (Ἰωάννου ιγ΄ 31-32).

Ἡ βασίλειος γλῶσσα τῆς Ἐκκλησίας καί τῆς Καισαρείας, ὁ φαεινότατος φωστήρας ἅγιος Βασίλειος ὁ μέγας διδάσκει, ὅτι ἡ ἔνσαρκη οἰκονομία τοῦ Θεοῦ Λόγου καί ἡ συγκατάβασή Του ὑπερβαίνει τήν δημιουργία ὅλων τῶν ἀγγέλων, ὅλων τῶν ἀνθρώπων, ὅλων τῶν φυτῶν, τῶν ζώων, τῶν στοιχείων καί γενικά, ὅλης τῆς ὁρατῆς καί αἰσθητῆς ἀφ' ἑνός καί τῆς ἀοράτου καί νοητῆς ἀφ' ἑτέρου δημιουργίας.

«*Μεγίστης ἀπόδειξιν δυνάμεως ἔχει τό δυνηθῆναι Θεόν ἐν ἀνθρώπου φύσει γενέσθαι· οὐ γάρ τοσοῦτον οὐρανοῦ καί γῆς σύστασις, καί θαλάσσης, καί ἀέρος, καί τῶν μεγίστων στοιχείων ἡ γένεσις, καί εἴ τι ὑπερκόσμιον νοεῖται, καί εἴ τι καταχθόνιον τήν δύναμιν παρίστησι τοῦ Θεοῦ Λόγου, ὅσον ἡ περί τήν ἐνανθρώπησιν οἰκονομία, καί ἡ πρός τό ταπεινόν καί ἀσθενές τῆς ἀνθρωπότητος συγκατάβασις*» (Μ. Βασιλείου, *Ἑρμηνεία εἰς τόν μδ΄ Ψαλμόν*, ΒΕΠΕΣ τ. 52, σελ. 98).

Ὁ θεῖος Νύσσης Γρηγόριος, ἀδελφός τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, προσθέτει καί τήν αἰτία γιά τήν ὁποία ἡ ἔνσαρκη οἰκονομία τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ὑπερβαίνει τήν δημιουργία ὅλων τῶν κτισμάτων, ἐπειδή ἐκείνη εἶναι μέν κατά φύση, αὐτή δέ ὑπέρ φύση.

«*Οὐκ οὐρανῶν μεγέθη καί φωστήρων αὐγαί, καί ἡ τοῦ παντός διακόσμησις, καί ἡ διηνεκής τῶν ὄντων οἰκονομία τοσοῦτον, ὅσον ἡ ἐπί τό ἀσθενές τῆς φύσεως ἡμῶν συγκατάβασις δείκνυσι· πῶς τό ὑψηλόν, ἐν τῷ ταπεινῷ γενόμενον, καί ἐν τῷ ταπεινῷ καθορᾶται καί οὐ καταβαίνῃ τοῦ ὕψους, πῶς θεότης ἀνθρωπίνῃ συμπλακεῖσα φύσει καί τοῦτο γίνεται καί ἐκεῖνό ἐστιν*» (Γρηγορίου Νύσσης, *Μέγας Κατηχητικός*, ΒΕΠΕΣ τ. 68, σελ. 412).

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης ὁ Παλαμᾶς ἐξηγεῖ, ὅτι ἡ συγκατάβαση αὐτή τοῦ Θεοῦ Λόγου δέν προξένησε σ' Αὐτόν ὕφεση καί ἐλάττωση, ἀλλά μάλιστα προσέθεσε ἀνώτερη δόξα καί μεῖζον ὕψος· ἐπειδή ὁ Θεός εἶναι κατά τήν φύση Του ἀνώτατος καί ὕψιστος πάντων καί δέν ὑπάρχει ἀνώτερο ὕψος γιά νά ἀναβεῖ καί νά τιμηθεῖ μέ μεγαλύτερη δόξα παρά μόνον ἀπό τῶν κάτω, δηλαδή ἀπό τό νά συγκαταβεῖ καί νά συνταπεινωθεῖ μέ τά κτίσματά Του. Θεωρεῖται δόξα τοῦ Ὑψηλοῦ ἡ πρός τά ταπεινά συγκατάβαση γιά νά δείξει ὅτι ἡ ταπείνωση εἶναι ὁδός ἄριστης ὑψώσεως, καί ἀληθινῆς δόξας, σ' ὅσους ἐφθάρησαν ἀπό τόν πόθο τοῦ ὕψους καί τῆς δόξας. Γι' αὐτό ἡ ἐνσάρκωση τοῦ Θεοῦ Λόγου, τά βρεφικά Του σπάργανα, ἡ ἀνάκλησή Του στή φάτνη, ἡ ταπεινότατη νίψη τῶν ποδῶν τῶν μαθητῶν Του, ὁ ἄτιμος θάνατος στό σταυρό, ὁ ἐντα-

φιασμός Του, ἡ κάθοδός Του στόν Ἅδη καί ἁπλῶς ὅλα τά ταπεινά ἔργα καί πάθη, τά ὁποῖα ἐνήργησε καί ὑπέμεινε στήν γῆ, εἶναι τόσο ἔνδοξα καί τόσο ὑψηλά, ὅσο δέν εἶναι ὑψηλός καί ἔνδοξος ὁ οὐρανός καί οἱ οὐράνιες καί ὑπερκόσμιες δυνάμεις (Γρηγορίου Παλαμᾶ, *Λόγος εἰς τήν Χριστοῦ γέννησιν*, Ὁμιλία ΝΗ΄ [58] ΕΠΕ τ.11, σ.454 καί ἑξ. β5).

